

ترنجبین و اثرات موثر آن با رویکرد دارویی

فائزه سلیمانی *

کارشناسی ارشد بیوتکنولوژی، پژوهشگر علوم پزشکی سبزوار

چکیده

ترنجبین یکی از مان‌های گیاهی است که منبع آن گیاه خارشتر است. مان یا من شیرابه‌ای است قندی که توسط حشرات دفع و بر روی قسمت‌های مختلف گیاه متبلور می‌شود و اثرات دارویی و مغذی نیز برای آن ذکر شده است. از قدیم‌الایام برای امراض مختلف مورد استفاده قرار گرفته است ولی بر اساس متدولوژی علمی اطلاعات کافی و قطعی از عوارض و فواید آن وجود ندارد. به منظور ارز یابی ترنجبین و مواد مؤثر آن مقالات فارسی و انگلیسی از بانک‌های اطلاعاتی PubMed، Google scholar، Scienc Direct، گنج (پایگاه اطلاعات علمی ایران) با کلمات کلیدی مان، ترنجبین، داروهای گیاهی و معادل انگلیسی آن از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۰ بازیابی شد. بررسی‌ها نشان داد ترنجبین دارای مقادیر مختلفی از فلزات و شبه فلزات، ساکارز و فروکتوز می‌باشد. همچنین اگرچه ترنجبین به عنوان یک در مان قدیمی در زردی نوزادان از گذشته تا حال شناخته شده است ولی با قطعیت نمی‌توان آن را به عنوان یک درمان کامل به حساب آورد. همچنین ترنجبین در رفع بلغم، صاف کننده خون و مدر در طب سنتی و در نزد پیشینیان معروف بوده است. ترنجبین برای افراد با مزاج گرم مناسب نیست و برای طحال مضر است. در بیماران قلبی با احتیاط باید مصرف شود. با توجه به گستردگی مواد ترنجبین پیشنهاد می‌گردد که پژوهش بیشتری بر روی این گیاه صورت بگیرد.

واژه‌های کلیدی: ترنجبین، داروهای گیاهی، مان